

Димитър Желев

БУНТЪТ НА СЕНКИТЕ

София, 2019

БУНТЪТ НА СЕНКИТЕ

© Димитър Желев, автор, 2019

© Издателство „Потайниче“, 2019

ISBN 978-954-2965-68-8

1.

Вече час гъждът почукваше по прозореца на осмия етаж. Черни облаци се разстилаха над покривите на панелните блокове в крайните квартали на Габрово, довели със себе си нощта по-рано от обичайното за сезона. Свистенето на вятъра заглушаваше шума от трафика в пиковия час, когато работното време приключваше. Прогизнали презгърбени фигури забързано се движеха към уюта на своите малки домове, а над тях стихията се вихреше, придружена от проблясъците на поредната светкавица и злоещата закана на гърмящото небе.

Кооперацията беше преживяла далеч по-страшни бури от тази и носеше белезите на паднали изолации, ремонтирани покриви и десетки счупени стъкла. Като един упорит организъм се бе научила да устоява на климата и неговите прищевки, но нарастващата ѝ немощ вече не можеше да се прикрие. Десетилетия бяха минали от последния ремонт, а дори и той бе козметичен. Кварталът постепенно губеше своите обитатели, а старите панелки заприличваха все повече на неизлечимо болни исполини. Дори безбройните спечелени битки с природата не помагаша на пукнатините да се запълнят или на керемидите да заздравеят. Като че зараза плъзваше от тях: ръжда погълна детската площадка; паркингът се свлече в дерето преди година; бурени задушиха футболното иг-

рище; в пързалката зейна дупка. Лекарството, наречено детски смях, се явяваше все по-рядко. Сивите сгради умираха бавно, както много други техни посестрими в града. Тази невидима заплаха подобно на чума се бе настанила неусетно в българската провинция. Във война и мир, след земетресения и урагани, през тирания и робство регионът винаги съумяваше да пребъде. Но болестта постепенно изцеждаше най-важното му средство за оцеляване – хората.

Агонизиращите села на хоризонта вяло напомняха за своето съществуване посредством няколко светлинки в нощта. На фона им силуетът на панелния блок отсреща мъчно се открояваше, защото многобройните му тъмни прозорци го сливаха с нощния мрак. Загледан в него, Марко неволно си спомни за десетките стари приятели, които бяха израснали там. Сега празните бетонни кутийки зад стъклата бяха загубили всяка надежда да се превърнат в нечий дом.

А всичко бе станало така неусетно. Голямата шумна компания позагуби някой и друг член, но съседите продължаваха да страдат от щуротиите на тази луда банда, докато пакостниците не завършиха училище. След завръщането си от дълго странство, донесло му две дипломи, развод и надежда за нов старт, Марко все по-трудно откриваше старите събратя. Тогава не обърна внимание на този факт, погълнат от дългогодишно лутане в търсене на подходяща работа. Някогашен индустриален център, Габрово постепенно бе загубило блясъка и славата си и не му предложи кой знае какво. Битката за оцеляване на провинциалния град беше неравна. Изтощителна. А противникът нямаше лице – като отрова се бе прокраднал във вените и бе заключил сърцето в смъртна хватка. Противодействие срещу нея, изглежда, нямаше, а загубите бяха неизмерими – хиляди човешки съдби, предпочели достоен живот на друго място, далеч от сивотата на посредствеността, в чийто символ се бе превърнал градът. Останалите им близки постепенно се оттегляха един по един от родното място. А оскърбеният град, неспособен да превърне в реалност мечтите на своите деца, бавно угасваше.

Марко затвори прозореца на спалнята, оставяйки ураганния вятър отвън, и отиде да вечеря. Празният хладилник отново зейна насреща му в негласна молба. Кухненските шкафове не предложиха по-различна картинка. Явно трябваше да отскочи в гръжда до близкия магазин, но за пръв път в живота си Марко не изпитваше желание да размени две приказки с Хриса, винаги усмихнатата продавачка от втората смяна, нито пък с някой от вечно гравитиращите отпред пияници, източник на не един и два житейски бисера. Затова просто претопли обяда си, за който по-рано бе загубил апетит.

Живееше сам. След като родителите му бяха напуснали този свят още когато се бореше за първата си диплома, се наложи бързо да свиква с особеностите на своето жилище, изпълнено с влага, ронлива мазилка, запушен комин и стари уреди с твърде много характер. Докато настройваше микровълновата, си обеща за сетен път, че този месец ще започне да пести за нова готварска печка, макар неочакваният разход по делото да предполагаше забавяне, което не бе предвидил. Седна на масата и пусна телевизора само колкото да запълни тягостната тишина, следствие от липсата на каквито и да било непосредствени съседи. Преди му се налагаше да го усилва, за да заглушава безумните тиради на безработния инженер с влечение към бутилката, живеец на същия етаж, или несекващия лай на пинчера на глухата стара жена отдолу. Във вечери като сегашната този шум му липсваше. Напомняше за времена, изпълнени с живот. Сега празните им апартаменти носеха единствено студ и удвоени разходи за асансьор.

Докато разсеяно гледаше новините и предвълкваше преквалифицирания си за вечеря обяд, Марко осъзна, че сънят няма да го споходи тази нощ. Мислите бясно препускаха през главата му. Чувствата преливаха. Събитията от изминалия ден бяха на път да отправят живота му в непозната за него посока, а това го плашеше. Някога си бе обещал да не се оставя да бъде погълнат от мъртворещото настроение, което цареше в града. Липсата на надежда се долавяше във всеобщото мнение на хората относно бъде-

цето на това място. С младежки ентусиазъм се бе надявал да бъде част от промяната и с магическа пръчка да възкреси живота около себе си. Днес обаче нещо в него окончателно се пречупи. Върна се въщи различен от човека, излязъл сутринта на работа. Преди късния душ се бе погледнал в огледалото – рижавата коса, чорлава и копнееща за бръснач, зелените очи, отнесени, бръчките, неумолимо настаняващи се по лицето му. Образ, който се явяваше на среща му след всеки работен ден. И все пак тази вечер там имаше нещо ново. Плашещо. Мрачна и студена сянка бе легнала върху лицето на младежа. Изглеждаше внезапно състарен и изнемощял. В погледа му липсваше онази радост, заради която бе така обичан от приятели и колеги. Очите му се бяха превърнали в хлътнали ями. Изражението на лицето му бе ужасяващо дори за самия него. Присъствието му в градския транспорт по-рано днес бе смутило останалите пътници и никой не се осмели да седне до него даже и когато автобусът се препълни. И най-несъобразителните почувстваха отблъскващия хлад, който този иначе висок и красив млад човек излъчваше. Шофьорът не посмя да пусне обичайния си майтап за косата му, когато мина покрай него. Домоуправителката отложи напомнянето за закъснялото плащане. Хората инстинктивно се възпиреха от контакти с Марко – факт, останал незабелязан за невиждащия му поглед.

Телефонът иззвъня. Марко не му обърна внимание, заговорен в своя собствен свят на унижение и обида. След малко звъненето спря. Минута по-късно отново изпълни мелодията, в опит да привлече вниманието на собственика си. Светът на Марко избледня за миг. Но недостатъчно. Мелодията се потрети. И след това отново. И отново.

На седмия път реалността проби мембраната на мрачния Марков свят и го извика до досадната вибрираща машинка на масата.

– Какво?

– Защо не вдигаш? Притесних се.

Гласът принадлежеше на Хамстера – стар приятел, може би единственият, останал от детството на

Марко. Срамежлив, но верен, той нямаше да остави другар в нужда. Затова бе и настоящето звънене по никое време.

– Ще ти звънна по-късно. Не ми се говори сега.

– Марко, чуй ме! Може да се случи на всеки! Нека излезем на по бира и поговорим. Няма нужда да стоиш сам в тъмното у вас.

– Не стоя на тъмно – стана и тихомълком светна лампата.

– Тогава аз ще дойда!

– Не бъди глупав! Навън е буря.

– Не, не е...

Марко погледна учудено през прозореца. Видя ясно луната и звездите. Бурята наистина бе преминала, без той да разбере.

– „Самодивата“? След половин час? Трябва да е още отворен – настоя Хамстера.

– Добре де, ще дойда.

– Радв... – Марко затвори.

Тръшна се на дивана и си наля. След като изпи съдържанието на чаша с избледняла картинка на някакъв карибски плаж, той се опита да надзърне в своето бъдеще. Кое то далеч не изглеждаше толкова слънчево като на чашата.

Макар и с условна присъда, младеж като него бе вечно белязан от съдебната система. Дали съществуваше работодател, който да го наеме? Възможно ли бе да продължат да се отнасят с уважение към него, както досега? Щеше ли да затъне в заеми? Кога щеше да издължи обезщетението?

Дълбоко в душата си Марко крещеше. Плачеше, засипваше с ругатни и обвинения, цял гореше от гняв. Винаги се изправяше, независимо от колко високо бе падал. Никога не се предаваше, но тази вечер бе достигнал нови низини. Винаги щеше да помни погледа на съдията в съдебната зала – укорителен, заклеймяващ и пълен с разочарование. Сигурно трябваше да свиква с този поглед през остатъка от живота си. Близките, приятелите, съседите... Зави-

наги щяха да го гледат с едно наум. „Онзи, осъденият...“. Панически искаше да избяга от тях. Още сега. Никой нямаше да чуе обясненията му. Че не е виновен. Че не е такъв. Че нямаше да ги нарани...

„Е, да, но съдията има голям опит! Сигурно е разпознал насилника в него.“

Марко затвори очи. Нямаше да им се даде. Нямаше да напусне като останалите. Чумата бе плъзнала навсякъде, явно не бе подминала и съдебната зала. Щом осъдиха него... Него! Искаха да го прогонят от родното му място. Но не бяха познали. Чумата щеше да е безсилна този път. Дори и без работа и семейство, без уважение и пари, щеше да остане и да се изправи срещу нея. Да срещне погледите им. На всички. Нека гръзнат да го наричат, както си искат.

Обу се и излезе сред пустите нощни улици, преодолял една буря и готов да посрещне друга.

Хамстера вече бе поръчал и за двамата от страх да не би Марко да промени мнението си и да откаже разговор в последния момент. „Самодивата“ беше празен. Освен свенливата двойка влюбени в ъгъла малкият бар не предлагаше особено присъствие на хора през седмицата. Музиката бе по-силна от обикновено, защото барманът беше пуснал любимия си албум, за да мине смяната по-неусетно. А и в допълнение, клиентите не се чуваха и бързаха да си тръгнат, което скъсяваше работното време на заведението. Когато Марко влезе в бара, бе почти полунощ. Разочарованието на персонала от късното пристигане на клиент се потуши след предложението на сервитьорката да си отворят бутилка в склада.

Иван, получил прякора си от магазина за храна на животни, който притежаваше, зяпаше разсеяно тавана на помещението. Там имаше огромна карта на света с отбелязани маршрути от пътешествия на откриватели и пирати. Заглушената светлина му попречи да проследи този на Капитан Кук. Внезапното сядане на Марко до него го накара да прекъсне увлекателното си занимание.

– Тук е мъртвило – заяви присъствие новодошлият, от чиито грехи лъхаше на гъжд.

– Наблюдателен си.

– Виждам, че си поръчал – кимна към чашата Марко. – Ще е хубаво и ако си го платил.

Опитът на приятеля му да бъде духовит бе крайно неуспешен и въл, което показва на Иван, че истинското му настроение не ще излезе наяве толкова лесно.

– Предишния път черпих, не се прави на интересен!

Двамата вдигнаха на здравица и отпиха. Марко чувстваше преценяващия поглед на мъжа срещу него в тези първи минути на тяхната среща. Накрая не издържа, остави чашата пред себе си и въздъхна:

– Хайде, питай ме!

Хамстера се направи на изненадан.

– Какво да те питам?

– „Как си? Чувствата болят ли те? Плачеш ли вътрешно?“ – иронично отговори Марко.

– Глупости! – лицето срещу него стана сериозно. – Защо не каза на никого, че е забедено дело срещу теб?

Хотелските стаи в България изглеждаха напълно еднакви. Това бе второто му посещение тук, а сякаш нищо не беше успяло да промени липсата на креативност в този бизнес. Единствената разлика между отделните стаи май беше гледката. По дяволите, дори завивките по леглата бяха еднакви!

И все пак готвеха отлично. Това до някаква степен вънасяше разнообразие в посещенията. Имаха салата, която не бе срещал никъде по света, и силно местно питие, което бе предизвикателство и за най-смелите. Допадаше му тази страна. Груби хора, не лигльовци като западняците. Не си играеха да омекоотяват алкохола или да правят от онези префърцунени малки порции с жалко подобие на истинска храна, създадена повече за галерия, отколкото за нечий стомах. И имаха особена първичност. Малко страни на континента можеха да покажат тази кръвожадност, която забеляза за двайсетте минути в таксито по ули-

ците на Русе. Обожаваше такава среда, разцъфваше сред нея. Обидите, заплахите и насилието никога не му се бяха стрували отблъскващи. Още от детството си бе привикнал към това отношение и намираше необичаен комфорт в него. От години си бе изградил непрофесионално почистване към народите от Балканския полуостров. Рядко отказваше поръчка в региона и може би бъдещите му работодатели щяха да го критикуват за това. Но в края на краищата той решаваше от кого да бъде нает – останалите се съобразяваха с него, а не обратното.

Стана и погледна през прозореца някъде далеч през Дунава. Водната шир не го впечатли, нито среднощните светлини на Румъния. Мъжът гледаше разсеяно, докато умът му блуждаеше. Професионализмът изискваше търпение. Мразеше това. От часове чакаше потвърждение за банковия превод, за да пусне това, което държеше затворено в клетка вече няколко денонощия. Но така беше редно. Не биваше да бърза, иначе безупречната му репутация щеше да пострада.

Остави празната гледка зад гърба си и провери в телефона. Превод нямаше. Поклати глава и отиде да се подготви за тръгване. Онези арогантни гелосани лекета от столицата си мислеха, че можеха да му загубят времето. А бяха така горещо препоръчани в бизнеса. Зарадва го фактът, че единият беше почти толкова кръвожаден, колкото и той самият. Не че това беше възможно, но поне така изглеждаше. Та този, кръвожадният, имаше безупречен вид и говореше като истински поет. Телевизионните му изяви бяха достойни за уважение. А фактът, че беше депутат в парламента, го впечатли най-много. Трябваше да си признае, че въпреки многобройните си командировки по целия свят не бе виждал такъв човек. Даже бе на косъм да намали комисионата си заради него. Бе изгледал почти всички негови интервюта и дори езиковата бариера не можа да разклати авторитета, който този мъж излъчваше, докато говори. Можеше да се излегнеш в гласа му и да се оставиш да управлява живота ти в сладка илюзия, която щеше да създаде за времето, в което му

се довериш. Но когато те събуди, раят, който е създал, вече го няма, а вместо това целият си плувнал в пот и се давиш в собствената си кръв. Нагуши какъв е още от първото интервю. Защото депутатът беше от същата порода. Ако не желаше толкова неустово да не споделя с никого житейския си път, може би щеше да го извърви редом с него и неговото ангелско сладкодумие. Способността му да съчувства не беше от силните му страни, но все пак му дожаля за многото хора, които се възхищаваха на депутата в България. И можеше ли обикновеният човек да остане безучастен, когато такъв лидер го гари с усмивката и харизмата си. Пък било то и през телевизора.

Телефонът извибрира. На екрана бе изписано шестцифрено число. Собственикът му се усмихна – депутатът не го разочарова. Макар мъничко да му се искаше да му беше дал повод да си поиграе с него, както само той си знаеше...

Отиде до огледалото и си оправи ризата. Почисти малко петно от панталона си и обу обувките. Якето и очилата без диоптри довършиха камуфлажа. Резултатът бе един скучен и незабележим човек, уморен от работа. Нито висок, нито нисък, с нормално телосложение и лек намек за атлетизъм, сресана на път коса и мудна, дори уморена походка на мъж, унижаван от осем до пет на работно място, което не харесва. Единствено характеристиките за монголец леко дръпнати очи можеха да го отличат от тълпата. Но човек нямаше кой знае какъв интерес да проучва толкова банален мъж – поредния клонинг в ера на офиси, хартия и канцеларски материали.

Жалко му стана, че трябва да открехне клетката в себе си толкова малко. Онова вътре в нея изръмжа недоволно и показва муцуната си навън. Мъжът взе куфарчето си, погледна вързания човек със запушена уста на земята до леглото и го запозна с новия си малък „Глок 42“ с ръчно изработен заглушител. С тъп свистящ звук прати съгържанието на дулото в сърцето му и излезе от стаята. А клетката в душата му едва се затвори с неустовия вой на натикания вътре звяр.